

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESECNO
K 1:20.— POJEDINI BROJ 10 PARA.— OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RACUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK IZDAVATELJ I ODGOVORNJI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUZNA
TISKARA U ŠIBENIKU. U. Z. S. O. J.

GOD. III.

BR. 93. (323.)

ŠIBENIK, petak 28. svibnja 1915.

Velika bitka oko Przemysla primiče se svom vrhuncu. - Rusi ispraznjuju Lavov. Sukobi na talijanskoj granici. - Potopljenje engleske oklopničice „Majestic“.

RAT S ITALIJOM.

Neznačni sukobi.

BEĆ, 27 svibnja. Službeno se saopće:

U Tirolu je neprijatelj počeо da na pojedinim tačkama jugoistočno od Trenta bombardira težkom artiljerijom naše pograđne naprave.

Kod Caprije u dolini Cordévele dvije talijanske kumpanije bile su od vatre iz naših puščanih strojeva uništene.

Na koruškoj granici samo bezuspješna neprijateljska vatrica.

U Primorju Talijanci su na više mjesta prešli granicu. Neprijateljski odjeli, koji bijahu prodri do naših položaja, bijahu bačeni natrag.

O talijanskoj vojski.

Grof Luigi Cadorna.

Glavni talijanskog generalnog stožera grof Cadorna potječe iz historičke talijanske porodice. Njegov stric bio je ministar bogoslovija u Cavrovom ministarstvu i od njega potječe kralatica o slobodnoj crkvi u slobodnoj državi. Njegov otac pripadao je užem krugu Viktora Emanuela, te je godine 1870. na čelu talijanske vojske ušao u Rim. Tako je Cadorna već porijetom bio predestiniran za veliku poziciju. Sa 18 godina bio je već poručnikom generalnog stožera, u 25-toj postao je satnikom, a u 31.-voj dobio je kao major jedan bataljun. Iztaknuo se obdržavanjem predavanja za mlade časnike, a uz to se i u praksi odlikovao, kad je kao pukovnik 10. bersalijerske pukovnije prigodom kraljevskih manevara vanredno spremio obkolju protivničke čete. Godine 1905. pozvan je na čelo divizije u Ankoni, koju je 1907. zamjenio s napuljskom. Godine 1910. postao je zapovjednikom genovskog vojnog zborna, a godinu dana kasnije opredijeljen je vojskovodjom jedne vojske za slučaj rata.

Cadorna je oženjen markizicom Baldi iz Genove, iz kojeg je braka poteklo četvero djece. Jedinac sin posvetio se vojničtvu, a od kćeri dvije su koludrice, a treća se iztalikala kao pjesnikinja.

Hrvatsko-slovenski klub o ratu s Italijom.

Pročelnik hrvatsko-slovenskog kluba na Reichstagu zastupnik dr. Korošec priopćio je u „Slovencu“ članak u kom se veli:

Italija zahtjeva pače i ona područja, na koja nema ni najmanje narodnog ni historičkog prava, jer ta područja ne nastavaju Talijani, te ista nisu nikad spadala ni kojoj od talijanskih država.

Mi Hrvati i Slovenci znamo, kolikom smo hvalom obvezani habsburškoj monarhiji, koja nije nikad zaboravljala na životne interese hrvatskog i slovenskog naroda.

U sadašnjem preobzibiljnom času dobacuje hrvatski i slovenski narod svim vanjskim neprijateljima svoj najživljiji prosvjed. Mi Hrvati i Slovenci hoćemo da ostanemo, gdje smo bili. Dolje ruke s naše grude i s naše budućnosti!

Položaj talijanske granice.

General D. Lacroix piše u „Tempsu“: Istočno od Tagliamenta granica je posve otvorena; fortovi na cesti Stupica-Udine ne će mnogo koristiti. Tagliamento bit će prva obrambena linija talijanske vojske. U slučaju neušpeha moralia bi se ona povući do Adiže, odnosno do Pada.

Značenje dalmatinske zastave.

Iz Rima javljuju, da je nakon zaključne sjednice talijanskog senata upriličena velika demonstracija. Masa je otišla pred kraljevsku palatu. Kralj u svojoj vojničkoj odjeći pokazao se na balkonu skupa sa kraljicom i sa djecom. Kraljica je pozdravljala demonstrante rupcem, a kralj je mahao kapom. Jedan gradski zastupnik u svom govoru pokazao je na zastave Trenta, Trsta i DALMACIJE, koje nosili demonstranti, a kralj je prihvatio talijansku trobojku, zahamnuo s njom i kliknuo: „Evviva Italia!“

Neka ih komedijanata. Dok kampanji poput renegata Milcovica, Ghigianovicha vitlaju dalmatinskom zastavom u Rimu, ovdje je narod koji vije ponositi svoju crveno-bijelo-plavu trobojku, a na polikli „Evviva Italia“ uzvrata svojim plebištom: „Živjela Hrvatska! Živio Habsburg!“

Još vapiju Boga!

Katoličke organizacije u Italiji razdjelile su među sve vojnike po primjerak jedne molitvice. Tu je naslikan jedan talijanski konjanik, jedan infanterist i jedan bršljar, kako gledaju prama Spasitelju u oblakima. Molitva glasi:

„Gledaj, Gospodine, mi neidemo s mogućima proti slabomu. Ne vode nas u taj rat težnje za moću. Mi nećemo drugim zemljama moriti i paliti, mi hoćemo jedino da održimo svoju zemlju, koju si nam ti dao i koju

su naši predi svom kralju izbavili iz stoljetnoga jarma. A ako dodje dan boja, tada blagosloviti, Gospodine, naše oružje i našega kralja, potomca junaka i svetaca i daj nam pobedu za našu djecu, za naše žene i za grob naših otaca.“

Lijepih li katolika, kada za otimačka djela zovu još Boga u pomoć!

Zmije.

Iz Lugana javljaju, da su pri sjednici talijanskog parlamenta bili načinjeni i zastupnici u bečkom parlamentu Pitacco i Hortis iz Trsta, te Battisti iz Trenta. Ove je zmije bečka vlada kroz toliki niz godina nazila, na štetu Hrvata i Slovenaca.

Velika bitka u Galiciji.

BEĆ, 27 svibnja. Službeno se saopće sa sjeveroistočnog ratišta:

U prostoru oko Przemysla naše savezne armade u ljutim borbama prodiru napred.

Istočno od Radymna zauzele su na juriš čete našeg šestog zbora od Rusa žestoko branjeno mjesto Nienovice i vis Korodysko, te ponovno preko 2.000 Rusa zarobile, a šest topova zaplijenile.

Jugoistočno od Przemysla saveznim našim četama pošlo je za rukom, da u predjelu kod Husakova prodru u glavni neprijateljski obranbeni položaj i da Ruse potisnu natrag; 2.800 Rusa bilo je zarobljeno, 11 puščanih strojeva zaplijenjeno. Borbe traju dalje.

Istočno su jučer naše i njemačke čete armade generala Linsingena jugoistočno od Drohobycza i kod Stryja, nakon teških borba, provale utvrđenu neprijateljsku liniju fronte te Ruse prisilile na uzmak. Napad se i ovdje nastavlja.

Na liniji Prutha i u ruskoj Poljskoj položaj je nepromijenjen.

BERLIN, 27 svibnja. Službeno se saopće:

Kako sjeveroistočno od Przemysla, tako u predjelu Stryja napadaju naših četa napreduje dalje. Plijen i druge posljedice napadaja još se ne daju dogledati.

Rusi ispraznjuju Lavov.

„Az Est“ prima od svog ratnog dopisnika: Čete generala Linsingena svaki dan zarobljuju mnogo Rusa. Prema izkazima tih zarobljenika Rusi su već lagano počeli izpraznjavati Lavov.

Ruski glavni stan s velikim knezom Nikolajem Nikolajevićem već je navodno ostavio Lavov.

Veliki knez, koji je netom s velikim sjajem i vikom primio cara, sad je tako reći krišom ostavio Lavov. Prema vještima Risi su već izpraznili bolnice, a poštanski i državni uredi odpremili su svoje zalihe, a veliki odpor kroz toliki niz godina nazila, u svrhu omogućenja uzmaka.

Akcija proti Dardanelima „Majestic“ potopljen.

CARIGRAD, 27 svibnja. Engleska bojna ladja „Majestic“ bila je pred Sedilbahrom potopljena.

U par dana Englezzi su izgubili pred Dardanelima tri bojne ladje: „Goliath“, „Triumph“ i „Majestic“, a Risi istodobno pred Bosforom oklopničica „Panteleimon“, sve potopljene od podmornica.

Oko polumjuna „Majestic“ nešto veća od našeg „Zrinyi“, „Radetzky“, „Franz Ferdinand“, imala je 14.900 tona sadržine, 119 m. dugi, 23 m. široki, 9.1 m. duboka. Sagradjena je bila god. 1895 te je plovila brzinom od 17 milja na sat. Posada broda iznosila je 757 ljudi. Artiljerija imala je topove: 4 od 30.5, 12 od 15, 16 od 7.6, 12 od 4.7 i dva laka topa; zatim 2 mitraljeze, a od cijevi za bacanje torpeda 1 pod vodom, a 4 nad vodom.

Potopljene navale na Bostor.

Petrogradska „Rječ“ upozoruje na velike potežkoće navale na Bospor. Rusko brodovlje mora daleko od svoje baze operirati i razpršiti se, te vršiti i službu u zaledju. Nema se tako skoro očekivati ruskog navala na Carigrad. Svakako se mora računati s velikim žrtvama.

Novo djelo „U XII“.

„Fremdenblatt“ javlja: O djelatnosti naših podmornica javlja nam se ovo: Nedavno je „U XII“ pošla na rekognosciranje, pa je službujući časnici opazio sedam crnogorskih jedrenjača. Linijski poručnik Egon Lerch, zapovjednik podmornice, dao je jedrenjače pretražiti, pa pošto je ustavio da voze konterband, brzo se odlučio i odveo ih svih sedam sa so-

bom prebrodivši tom prilikom razne potežkoće. Tovar s brodova je zaplijenjen, dok je momčad, koja većim dijelom potiče od Crne Gore i iz u balkanskom ratu osvojenih područja, zarobljena.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 27. svibnja. Službeno se saopće:

Uza sav svoj uspjeh dneva 25. ov. mј., ponovili su Francuzi pokušaji da provale između Vermellesa i visi Loretto. Vrlo jake sile bijahu postavljene na juriš u uskom prostoru od deset kilometara. Napadač je ali bio svugdje bačen natrag. Mi smo u podpunom posjedu naših položaja. Neobično veliki broj poginulih Francuza leži pred nješmačkim šančevima.

Daljnji francuski napadaj bio je upravljen u kasnu večer protiv linije Souchez-Neuville. Borba još nije podpuno dokrajčena.

Omanji neprijateljski nastoji kod Soissons i u šumi Priester bili su odbiveni.

U Rusiji.

BERLIN, 27. svibnja. Službeno se saopće:

Položaj na istoku je nepromijenjen.

Napadaj na utvrde Thems.

BERLIN, 27. svibnja. Službeno se saopće:

Poduzet je uspješno zračni napadaj na utvrde Southenda na donjoj Themsi.

Stavnja.

BEĆ, 27. svibnja. Time što je, po novom stavnjnom rođenju u godinama 1878. do uključivo 1890., te onih rođenih 1892., 1893. i 1894., bilo omogućeno odgoditi na kasnije vrijeme, nego je to bilo predvidjeno, stavnju novih kategorija pučkog ustanka, naime onih od 18 godina i onih od 43 do 50 godina, izuzev pogranične kotare, u kojima, uslijed izvanjskog položaja, morala se stavnja obaviti prije vremena, to će stavnja onih od 43. do 50. godine uzsljediti stoprocentno provedenja stavnje na koju će doći dalje pridolazeći godišta pučkog ustanka, i baš najprije oni koji su rođeni god. 1897., dakle osamnaest godišnjih. Stavnja ovih osamnaest godišnjih bit će od 16 lipnja do 1. srpnja 1915.

Pošto je u Dalmaciji, obzirom na prilike, stavlja već obavljena, to se ovo odnosi na druge zemlje u Monarkiji. Op. Ur.

Grad i okolica.

Zavjetna procesija za pobedu našeg oružja. Po predviđenog Biškupa u nedjelju dne 30. ov. mj. obdržavaće se ovdje i u svim župama Biskupije svečana procesija sa slikom Majke Božje, eda nam pomogni da svladamo naše neprijatelje i da se povrati blagoslovjeni mir. Ovdje u gradu procesija kreće iz Stolice Bazilike u 6 1/2 sati poslije podne. Pohrimo na nju svi, da u ovim odsudnim časovima zavapimo Svevišnjega: Bože, čuvaj, spasi nam Hrvatsku!

Promjena u primanju ratnih podpora. U interesu lakšeg rukovanja pri isplaćivanju vojnih pripomoći, uvađa se sljedeći jednostavniji način isplaćivanja:

Isplate vojnih pripomoći neće se više obavljati sredstvom namirnica, već posebnim popisima primaoca pripomoći. Popise će pripravljati besplatno općinski uredi. Općinski će uredi sastavljati popise napose za pojedine občinske odlomke te će ih opremiti odnosnim poreznim uredima na 10. i 25. svakog mjeseca.

Primaoci pripomoći moraju da se prikažu kod odnosne općine dva puta na mjesec eda potpisu popis primaoca, i to najdaje do 10. i 25. svakoga mjeseca, te da prikaže svaki put platnežni list. Ako se u sjelu općine nalazi i porezni ured, moći će primaoci pridrom dolaska za pridružene pripomoći kod porezneg ureda prikazati se i kod općinskog ureda da potpisu popis za dođuci poljumešeni obrok; inače mogu primaoci kumulativno imenovati jednog ili više punomoćnika (redovitom punomoći), koji će kod općinskog ureda potpisati popis a kod porezneg ureda pridružiti odnosne pripomoći.

Porezni će uredi isplaćivati pripomoći isključivo u dane odredjene za pojedine općinske odlomke na temelju odnosnih popisa "primaoca" pripomoći i uz prikazanje odnosnog platežnog lista, na kojem će potvrditi izvršenu isplatu. Ovaj će se način isplaćivanja uvesti drugom polovicom lipnja t. g.

NAJNOVIJE VIJESTI

Prispjele u 4 sata po podne.

Još jedan engleski krstaš potopljen

LONDON, 28. svibnja. Reuterov dopisni uredjavlja:

Pomočni krstaš "Princess Irene" uslijed nesretnog slučaja, kod Schernessa dignut je u zrak. Od posade samo jedan čovjek je spašen.

Potplojeni krstaš imao je 6.000 tona sadržine.

Sa više strane primisimo novih narudžaba našeg lista. Obzirom na sađašnje ratne okolnosti i na velike troškove, koje mora podržavati naš list, obznanjujemo nove predbrojnice, da ako želite primati "Hrv. Misao" nek pošalju prije pretplatu barem za jedan tromjeseč.

Opća koristi!

Ženska krojačka škola, sistema "Europa", obaveštjuje p. n. c. gospojice i gospodice grada Šibenika i okolice, da će dne 3. svibnja t. g. otvoriti tečaj u Šibeniku u Glavnoj ulici br. 40 II. kat. (kuća Gjilardi), te se upozorju cij. nastavci, da ovu vanrednu priliku u lakoći, kratkoći vremena i savršenoj jednostavnosti u poduci sveukupnoga ženskoga odjela, ne propuste, budući da jamčimo, da se svaka tačno i potpuno u sveukupnom krojenju, za malo dana, može da usavrši. Najviše pružaju bezbrojna priznanja i javna očitovaljanja iz svih krajeva ove monarhije.

Na upis prima se, za vrijeme poduke u školi, izjutra od 9-12 i po podne od 3-7 sati.

Ozirnom na kratkou tečaju, molimo svakogu, da već sad u početku sudjeluje.

Za mnogobrojni posjet moliti uz štovanje

Š. R. ROSIĆ
upravitelj.

Novinarski papir

novi ("Piccolo") za pakovanje 50 kg.
— K 10 —

1000 Felpost-dopisnica

— K 6 —

TRAFIKA ANTE BOGIĆ — ŠIBENIK.

MLIJEKO: kraljevi i ovčje, čiste, naravno i sterilizirano, prodaje po 48 para litar,

Uzorna Mlijekarna J. Drezga.

Remington Standard

Jedan pisačih strojeva milijun

u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE ::

Podpuno
amerikansko pokuštvo

GŁOGOWSKI & CO. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 I kat

Telefon br. 17-70.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. listopada 1913. slijedeće glavne pruge:

Trst-Metković A (poštanska) Polazak iz Trsta ponедjeljak u 5. pos. p. povratak svake subote „ 6.30 pr. p.

Trst-Metković B (poštanska) Polazak iz Trsta u četvrtak „ 5. pos. p. povratak svakog utorka „ 6.30 pr. p.

Trst-Metković C (poštanska) Polazak iz Trsta u subotu „ 5. pos. p. povratak u četvrtak „ 6.30 pr. p.

Trst-Korčula (poštanska) Polazak iz Trsta svaké srede „ 5. pos. p. povratak u petak „ 6.30 pr. p.

Trst-Šibenik (poštanska) Polazak iz Trsta u petak „ 5. pos. p. povratak u sredu „ 6. pr. p.

Trst-Makarska (trgovacka) Polazak iz Trsta svaki utorak „ 6. pos. p. povratak svake nedjelje „ 1.15 pos. p.

Trst-Vis (trgovacka) Polazak iz Trsta u subotu „ 7. pos. p. povratak svaki četvrtak „ 7.15 pos. p.

Bakalara, ulja maslinovog, pirinča.

Sumpora i sumporača "Torpedo" Streljka "Vermorel" i "Non plus ultra" cukra u kockama (caklaša) sjemenja djeteline uz snižene cijene prodaje

PIO TERŽINOVIC U ŠIBENIKU

KRUMPIR
je upravo stigao.

Soba s pokuštovom

po želji sa još jednom sobicom iznajmljuje se. Ista se nalazi u kući br. 225 kod Vatrogasnog Društva. Upitati se kod vlastnika

4-2

KNJIGOVJEZNICA

Hrvatske zadružne
Tiskare u Šibeniku ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUGI).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA

DAJUĆE RADNJE, U TOVRE

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA

I SOLDNA.

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković
Opatija — Šibenik — Split — Zadar.

Kuponijalo Zemljisko, veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije platiti su kao i uvučene založnice unovčuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložne knjižice — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviz i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Žiro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenata, odreznaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vagila, naputnice. — Predujmivo i zajmivo na vrijednosne papire, dionice sreće, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjerijeske.

Prelinci (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se prelinca može držati svakovrsne vrijednosti.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRIČENIM JAMSTVOM

(Dr. A. DULIBIĆ I DRUGI).

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENCE, POSJETNICE, TRGOVACKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Da postigne obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati, češ pognojili svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40° Kalijevom soli ili kainiton

51-61° Kalciumcianamidom

16-21° Thomasovom drozgom

to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno, ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnjivoza za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenjile od istoga.

Ova gnjivoza dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpacavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.
(brzjavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).